

STORTINGET

Innst. 194 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Dokument 8:53 S (2023–2024)

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg og Rasmus Hansson om en norsk antikorrupsjonsetat

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette ned et utvalg for å vurdere opprettelsen av en norsk antikorrupsjonsetat. Etaten skal være politisk uavhengig og ha eget budsjett.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Odd Harald Hovland, Hadia Tajik og Maria Aasen-Svensrud, fra Høyre, Ingunn Foss og Irene Heng Lauvsnes, fra Senterpartiet, Sandra Borch og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, lederen Per-Willy Amundsen og Tor André Johnsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Andreas Sjalg Unneland, og fra Venstre, Ingvild Wettrhus Thorsvik, viser til representantforslaget og Justis- og beredskapsdepartementets vurdering av forslaget i brev

av 16. januar 2024. Brevet følger vedlagt denne innstillingen.

Komiteen merker seg at forslagsstillerne påpeker at kontroll er avgjørende for tillit, og at det er behov for en ordning som kan sørge for at politikerne selv, og systemet for øvrig, øker oppmerksomheten rundt habilitetsproblematikk. Komiteen viser videre til at forslagsstillerne understreker at det å bevare denne tilliten, fordrer et transparent samfunn som forhindrer at personer som skal ivareta fellesskapets beste, kan skjule egeninteresser eller berike seg selv.

Komiteen viser til at forslagsstillerne på denne bakgrunn, og med henvisning til artikkel 6 i FNs konvensjon mot korrupsjon, tar til orde for at det settes ned et utvalg for å vurdere opprettelsen av en politisk uavhengig antikorrupsjonsetat i Norge.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, viser til at det i forkant av ratifikasjonen ble foretatt en vurdering av hvorvidt en implementering av FN-konvensjonen ville medføre behov for lovendringer, jf. Ot. prp. nr. 53 (2005–2006). I Stortingets behandling av proposisjonen ble det lagt til grunn at Norge tilfredsstiller retningslinjene for implementering av konvensjonen i artikkel 6, ved at det i Norge er etablert flere organer som helt eller delvis har anti-korrupsjonsarbeid som sitt ansvar. Flertallet viser til svarbrevet fra statsråden, der det framgår at Norges implementering av konvensjonens kapittel II og V nylig er blitt evaluert av UNODC. Flertallet merker seg at det i denne evalueringen ikke er framkommet anbefalinger om opprettelse av et eget antikorrupsjonsorgan.

Flertallet er kjent med at Justis- og beredskapsdepartementet i mai 2018 tildelte advokat Knut Høivik et oppdrag med å evaluere reglene om foretaksstraff og korrupsjon. Utredningen, «Foretaksstraff og korrupsjon», ble overlevert til departementet i mai 2021. Flertallet merker seg informasjonen fra statsråden til komiteen om at utredningen har vært på høring og vil følges opp av departementet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at korrupsjon er ødeleggende for tilliten i samfunnet. Derfor er det viktig for tilliten til demokratiet at korrupsjon forhindres, avdekkes og får konsekvenser. Dette medlem mener at det er en rekke aktører som har ansvar for å forhindre korrupsjon og etterforske korrupsjon. Dette medlem vil særlig peke på Økokrims viktige arbeid.

Dette medlem mener det ikke vil være hensiktsmessig å opprette en egen antikorrupsjonsetat etter den

franske modellen. Dette medlem understreker viktigheten av å bekjempe korrupsjon, men mener det finnes bedre og mer treffsikre verktøy.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:53 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg og Rasmus Hansson om en norsk antikorrupsjonsetat – vedtas ikke.

Oslo, i justiskomiteen, den 13. februar 2024

Per-Willy Amundsen

leder

Else Marie Rødby

ordfører

VEDLEGG

Stortinget - Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
23/5686 - MORA

Dato
16.01.2024

Dokument 8:53 S (2023-2024) Representantforslag om en norsk antikorrupsjonsetat

Det vises til oversendelse av representantforslag fra stortingsrepresentantene Lan Marie Nguyen Berg og Rasmus Hansson 19. desember 2023. Forslaget går ut på å sette ned et utvalg for å vurdere opprettelsen av en norsk antikorrupsjonsetat.

Bakgrunnen for forslaget er den siste tids saker om inhabilitet hos politikere som, etter representantenes syn, viser at det er behov for ytterligere oppmerksomhet om denne typen spørsmål i Norge. Forslaget viser til FNs konvensjon mot korrupsjon (UNCAC) artikkel 6 der det fremgår at hver statspart skal påse at det finnes ett eller flere organer som forebygger korrupsjon. Det er vist til den franske etaten La Haute Autorité pour la transparence de la vie publique (HATVP) som ble etablert i 2013, med formål blant annet å forhindre interessekonflikter for sentrale myndighetspersoner.

FNs konvensjon mot korrupsjon trådte i kraft 14. desember 2005. Det er utarbeidet en retningslinje for implementering av konvensjonen; *Legislative Guide for the Implementation of the United Nations Convention against Corruption*.

Om artikkel 6 heter det her:

56. Several articles of the Convention refer to the institutional framework required for an effective implementation of the Convention. Article 6 requires States parties to establish or maintain an anti-corruption body or bodies entrusted with preventive functions. Article 36 (Specialized authorities) requires States parties to “ensure the existence of a body or bodies or persons specialized in combating corruption through law enforcement”. In addition, paragraph 13 of article 46 (Mutual legal assistance) mandates the designation by States parties of a central authority competent to receive requests for mutual legal assistance (see also chap. IV, sect. C, below); and

Postadresse
Postboks 8005 Dep
Kontoradresse
Gullhaug Torg 4A
0484 Oslo

Leveringsadresse
Varemottak
Akersgata 59
0180 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Politiavdelingen
Mona Ransedokken
22245177
mona.ransedokken@jd.dep.no

article 58 (Financial intelligence unit) obliges States parties to consider establishing a financial intelligence unit (FIU) responsible for receiving, analysing and disseminating reports of suspicious financial transactions (see also chap V, sect. E, below).¹⁰

57. While the Convention deals with preventive and law enforcement functions and corresponding bodies under different articles (arts. 6 and 36 respectively), States parties may decide to entrust one body with a combination of preventive and law enforcement functions.

Norge ratifiserte konvensjonen 29. juni 2006. I forkant av ratifikasjonen utarbeidet det daværende Justis- og politidepartementet Ot. prp. nr. 53 (2005-2006), der alle bestemmelsene i FN-konvensjonen ble gjennomgått og vurdert med tanke på behov for lovendringer.

Om artikkel 6 heter det i proposisjonen:

Artikkel 6 forplikter partene til å påse at det eksisterer ett eller flere tilstrekkelig uavhengig(e) organ(er) som har ansvar for forebyggende korrupsjonsarbeid. I Norge er det flere organer som helt eller delvis har anti-korrupsjonsarbeid som sitt ansvar.

Den sentrale enheten for etterforskning og påtale av økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet (ØKOKRIM) har ansvar for å etterforske og føre for retten store, komplekse og/eller prinsipielle saker om bl.a. korrupsjon. Å strafforfølge korrupsjon er også en oppgave for politidistriktene. ØKOKRIM har også ansvar for å veilede og bidra til kunnskap i politidistriktene om økonomisk kriminalitet.

I tillegg er det i proposisjonen redegjort for andre organer som kan bidra til forebygging av korrupsjon, herunder Tollvesenet (Tolletaten), Kredittilsynet (Finanstilsynet), Konkurransetilsynet og Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudet).

Norges implementering av konvensjonens kapittel II og V har nylig blitt evaluert av UNODC. Under artikkel 6 opplyste vi der om Økokrim og andre relevante organer som bidrar til å forebygge korrupsjon. Vi fikk ingen anbefalinger om opprettelse av et eget antikorrupsjonsorgan utover de allerede eksisterende organer.

Knut Høiviks utredning til Justis- og beredskapsdepartementet 26. mai 2021, Foretaksstraff og korrupsjon, inneholder også en kort drøfting av en mulig opprettelse av et «Antikorrupsjonstilsyn». Et slikt tilsyn er i forslaget tenkt å føre tilsyn med eventuelle regulatoriske krav til antikorrupsjonsarbeid, samt gi veiledning og utarbeide retningslinjer for robuste antikorrupsjonsprogrammer. Utredningen har vært på høring og vil bli fulgt opp av departementet.

Med hilsen

Emilie Mehl

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

